

A Pécsi Ítéltábla a 10. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dobos Pál ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (fél címe) felperesnek - a Rába Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Rába Zsolt ügyvéd, fél címe) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt indított perében - amely perbe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott a dr. Hadházi Éva ügyvéd (címe) által képviselt **Alperesi beavatkozó** (címe) - a **Ki** Törvényszék 2016. június 21. napján kelt 19.P.20.367/2015/36. számú ítélete ellen a felperes által 37. sorszámon, az alperes által 38. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperest sérelemdíj címén terhelő marasztalás összegét 800.000 (nyolcszázezer) forintra, és ennek 2014. október 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára, a vagyoni kártérítés összegét 94.000 (kilencvennégyezer) forintra, és ennek 2014. december 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára, míg az elsőfokú perköltség összegét 169.400 (százhatvankilencezer-négyszáz) forintra felemeli.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 56.800 (ötvenhatezer-nyolcszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás szerint a felperes 2014. október 8. napján 13 óra körüli időpontban távozott az alperesi kórház épületéből. A **K, B** utca 00. szám alatti kórházi mosoda mellett a járdát takarították, ezért azt használni nem tudta. Emiatt az alperes tulajdonában álló épület mellett kialakított, egy méter szélességű csapadékvíz-elvezető betonozott járdán haladt a parkoló felé, amikor egy aknafedélre lépve az 50 x 50 centiméteres nyíláson keresztül a 70 centiméter mély üregbe zuhant. A baleset következtében a jobb térdtájék zúzódását, a jobb belboka és lábszár hámfoszlásos sérülését szenvedte el, továbbá bal felkarcsontja eltörött. Sérülései miatt - amelyek mellett a lágyrész sérülések helyi gyulladása (orbánc) is jelentkezett - részlegesen, napi két órában ápolásra, gondozásra szorult. A törés gyógytartama 8-10 hét volt, a teljes felgyógyulás időtartama

négy hónapot vett igénybe. A felperes gyógyszeres ellátásra szorult, kórházi kezelést és gyógytornát vett igénybe, a kezelésekre nyolc hétig gépjárművel közlekedett, szükséges gondozását házastársa látta el.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az egészséghez fűződő személyiségi jogát, ezért 1.000.000 forint sérelemdíj, ennek a baleset napjától számított kamatai, továbbá 260.625 forint vagyoni kár, és ennek 2014. december 9. napjától a kifizetés napjáig számított kamatai, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A vagyoni kárból két havi ápolás költségét havi 90.000 forintban, a gyógykezelésre szállítás költségét 8.400 forintban, gyógyszerköltségét 60.250 forintban, míg megrongálódott ruházatának értékét 2.000 forintban jelölte meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt mind jogalapjában, mind összegében vitatva. Állította, hogy a felperes nem tartotta be a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban KRESZ) 21.§ (1) bekezdésében írtakat, míg ő maga a baleset elkerülése érdekében előzetesen mindent megtett, a csatornafedél elmozdulásáról nem tudott, és azt kellő gondosság mellett sem kellett felismernie.

A beavatkozó a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes a tulajdonát képező **K, B** utca 00. szám alatti mosoda építmény előtti vízelvezető járdán fellelhető aknafedél nem megfelelő rögzítésével, 2014. október 8. napján a felperes személyi sérülésével járó baleset okozásával megsértette a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 350.000 forint sérelemdíjat, ennek 2014. október 9. napjától járó törvényes kamatát, továbbá 65.800 forint vagyoni kárt, ennek 2014. december 9. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatát, valamint 106.700 forint perköltséget, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:560.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes, mint az épület tulajdonosa felelősséggel tartozik a karbantartás hiányosságaiból eredő károkért. A kihallgatott tanúk vallomása, a **Ki** Rendőrkapitányság és az Országos Mentőszolgálat iratai, valamint az igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján bizonyítottanak találta, hogy a felperes sérülései az aknába esés során keletkeztek az aknafedél nem megfelelő rögzítése miatt. Az alperes felelősségét látta alátámasztottnak abban a körülményben is, hogy a balesetet követően az aknafedelet lehegesztette. Megállapította ezért az alperes károkozó magatartásával összefüggésben a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának megsértését a Ptk.2:43.§ a) pontja alapján, és a Ptk.2:52.§-a szerint sérelemdíjat ítelt meg a részére. A sérelemdíj összegét mérlegeléssel 350.000 forintban határozta meg, melynek során figyelembe vette, hogy a felperes maga is felróhatóan járt el, amikor nem tartotta be a KRESZ gyalogos közlekedésre vonatkozó 21.§ (1) bekezdését. Nem bizonyította ugyanis, hogy a kijelölt gyalogos járdán közlekedésre alkalmas hely nem volt, ezért vette igénybe az épület mellett található, csapadékvíz elvezetésre szolgáló, a lábazathoz kapcsolódó betonozott járdát. Amennyiben a járda alkalmatlan lett volna gyalogos közlekedés céljára, abban az esetben is az utca túlsó oldalán lévő járdát, végső esetben pedig az útpadkát vagy az úttestet kellett volna használnia. Álláspontja szerint a felperes a Ptk.6:525.§ (1) bekezdése szerinti kármegelőzési kötelezettségét azért is megszegte, mert figyelmetlenül közlekedett, a hibásan rögzített aknafedlapot nem vette észre. Az alperesre terhesebb 70-30%-os kármegosztást alkalmazva a gondozás költségét

kettő hónapra 42.000 forintban, az útiköltséget 5.000 forintban, a gyógyszerköltséget 17.360 forintban, míg a felperes balesetben sérült ruházatának árát 1.400 forintban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mindkét fél fellebbezést nyújtott be.

A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a sérelemdíj összegének 800.000 forintra, és kamataira, míg a vagyoni kártérítés összegének 94.000 forintra, és kamataira való felemelését kérte. Előadta, hogy a perbeli járda a falevelek gyűjtése miatt nem volt használható, azon tehergépkocsi állt teljes szélességében. Az épület melletti betonozott felület több mint egy méter széles, sima járda volt, tábla nem jelezte, hogy az gyalogos közlekedésre alkalmatlan lenne. Vitatta ezért az elsőfokú bíróság által alkalmazott kármegosztást, azt is hangsúlyozva, hogy sérelemdíj esetén kármegosztásra nincs mód. Kérte a megállapított ügyvédi munkadíjat felemelni a megállapodás szerinti 25%+ÁFA mértékre, mert a jogalap vonatkozásában lényegében pernyertesnek tekinthető.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a felperest terhelő perköltség összegének a pernyertesség-pervesztesség aránya szerinti megállapítását kérte. Álláspontja szerint tanú 4 tanúvallomásával magát a kártérítési felelősség alól kimentette, az elsőfokú bíróság azonban a tanú vallomását nem értékelte. Nem vette figyelembe azt sem, hogy a magánterületen lévő akna állandó őrzésére nincs lehetősége, és az nyilvánvalóan nem is várható el tőle. Az aknafedél lehegesztésével felelősségét nem ismerte el, ez a magatartása az elvárható gondosságon túlmutat. Ezzel szemben a felperes bizonyítottan felróható módon járt el, amikor a nem gyalogos közlekedés céljára kialakított csapadékvíz-elvezető járdán közlekedett, amely végső soron károsodásához vezetett. Az elsőfokú eljárásban nagyobb részt pernyertes lett, ezért a Pp.81.§ (1) bekezdésének alkalmazásával a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása is indokolt.

A beavatkozó az alperes fellebbezésének teljesítését kérte.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel azonban csak részben értett egyet a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság a baleset bekövetkezésének körülményeire vonatkozóan részletes bizonyítást vett fel. Ennek eredményeképpen azt állapította meg, hogy a felperes balesete azért következett be, mert az alperes tulajdonában álló épülethez tartozó járdaszakaszon lévő, már használaton kívüli tisztítóakna fedele nem megfelelően volt rögzítve. Ezekre, a fellebbezési eljárásban már vitássá nem tett megállapításokra tekintettel helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a baleset bekövetkezésének időpontjára figyelemmel a 2013. évi Ptk.-nak az épülettulajdonos felelősségre vonatkozó 6:560.§-át. Ennek (1) bekezdése szerint az épület egyes részeinek lehullásából vagy az épület hiányosságai révén másnak okozott kárért az épület tulajdonosa a felelős, kivéve, ha bizonyítja, hogy az építkezésre és a karbantartásra vonatkozó szabályokat nem sértették meg, és az építkezés vagy a karbantartás során a károk megelőzése érdekében nem járt el felróhatóan.

A perbeli felelősségi alakzat - akárcsak az 1959. évi Ptk. 352.§ (1) bekezdésének felelősségi szabálya - kettős természetű, az épülettulajdonos felelőssége tárgyi és vétkességi egyaránt. Az építkezésre és a karbantartásra vonatkozó szabályok megsértése önmagában megalapozza a

tulajdonos felelősségét, függetlenül attól, hogy a szabályokat a tulajdonos vagy más személy sértette-e meg. Amennyiben a kár nem az építkezésre vagy a karbantartásra vonatkozó szabályok megsértéséből származott, a tulajdonos kimentheti magát a kártérítési felelősség alól annak bizonyításával, hogy a károk megelőzése érdekében nem járt el felróhatóan. A perbeli eset ez utóbbi, vagyis vétkességtől függő felelősségi alakzatnak minősül, azonban az elsőfokú bíróság - az alperes helyes fellebbezési hivatkozása szerint - a kimentés kérdésével érdemben annak ellenére nem foglalkozott, hogy ebben a körben is bizonyítást vett fel.

Az alperes gondos eljárását tanú 4 tanúvallomásával kívánta bizonyítani, amelyet a másodfokú bíróság a felelősség alóli mentesüléshez nem talált elegendőnek. A tanú csak arról tett vallomást, hogy a kórház területén a rend fenntartásáért a rendészet és az udvari gondnokság felel, nekik kell jelezni a rendellenességet, ilyen bejelentés azonban nem érkezett. Nincs azonban adat arra vonatkozóan, hogy ki és mikor vizsgálta, egyáltalán vizsgálta-e ennek az aknafedlapnak az állapotát, bármilyen rendellenességet észlelt-e, és annak elhárítására intézkedést tett-e. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes alatt elmozdult az aknafedlap, és a felperes egy közel 70 centiméter mély aknába zuhant azt igazolja, hogy olyan hiba állt fenn, amelyet egy körültekintő vizsgálat során észlelni kellett volna, és a balesetveszélyes állapot miatt annak azonnali elhárításáról kellett volna intézkedni.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a gondos eljárását nem bizonyította, magát a felelősség alól kimenteni nem tudta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes a Ptk. 6:525.§ (1) bekezdése szerint őt terhelő kármegelőzési kötelezettségét felróható módon megszegte, amikor a KRESZ 21.§ (1) bekezdésében foglaltak ellenére a gyalogos közlekedésre alkalmas járda helyett az alperesi ingatlan lábazatához kapcsolódó, és nem gyalogos közlekedés céljára kialakított betonozott területet vette igénybe, másrészt nem járt el kellő körültekintéssel, amikor az akna balesetveszélyes állapotát nem észlelte. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak ezzel az álláspontjával nem értett egyet.

A KRESZ a közúti közlekedés szabályait adja meg, annak preambulumából megállapíthatóan azt célozza, hogy a közúton zajló közlekedés biztonságos és zavartalan legyen, a közúti közlekedés résztvevői a szabályokat megtartsák, egymással előzékenyek és türelmesek legyenek.

A KRESZ 21.§-a szabályozza a gyalogosok közlekedését a közút viszonylatában. Ennek (1) bekezdése szerint a gyalogosnak a járdán, ahol pedig járda nincs, a leállósávon, az útpadkán vagy a kerékpárúton kell közlekednie. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdés értelmében ha sem járda, sem leállósáv, sem útpadka, sem kerékpárút nincs, vagy alkalmatlan a közlekedésre, a gyalogosok az úttesten közlekedhetnek. A KRESZ idézett szabályai azt célozzák, hogy a gyalogos - elsősorban saját biztonsága érdekében - csak akkor haladjon az úttesten, ha máshol a biztonságos közlekedés feltételei nem adóttak.

A perbeli esetre vonatkoztatva ugyanakkor a KRESZ fenti szabálya nem zárta ki, és nem tiltotta, hogy a felperes gyalogos közlekedés céljára igénybe vegye az alperes tulajdonát képező épülethez kapcsolódó, a közforgalom elől el nem zárt, a rendőri jelentésben is járdának minősített útszakaszt, különösen olyan esetben, amikor a tanúvallomások és fényképfelvételek által is bizonyított, hogy a gyalogos járdát tehergépkocsi foglalta el. A gépjárműforgalom elkerülése érdekében kétségtelenül biztonságosabb volt a gyalogos felperes számára az épülethez kapcsolt betonozott felület igénybe vétele, mint a közúton történő haladás. Az pedig a gyalogosoktól megkívánt kellő óvatosságot és

körültekintést nyilvánvalóan meghaladja és követelményként nem fogalmazható meg, hogy minden egyes tereptárgy biztonságos közlekedésre alkalmasságáról előzetesen meggyőződjön. A felperes alappal bízhatott abban, hogy a közforgalom elől el nem zárt területen elhelyezett akna és annak zárófedele a biztonságos és balesetveszélyes közlekedés kívánalmainak megfelel.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a felperes felróható közrehatását a baleset bekövetkezésében nem állapította meg.

A perbeli baleset miatt a felperesnek nem vitásan sérült a Ptk. 2:43.§ (1) bekezdés *a*) pontjában védett testi épsége, amely miatt a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése alapján sérelemdíjat igényelhetett. A Ptk. 2:52.§ (2) bekezdése szerint a sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

A korábban kifejtettek szerint az alperes épülettulajdonos magát a felelősség alól kimenteni nem tudta, így a felperest ért nem vagyoni sérelmekért sérelemdíj megfizetésére köteles. A felperes fellebbezésében igényelt 800.000 forint sérelemdíjat a másodfokú bíróság a Ptk. 2:52.§ (3) bekezdésében meghatározott szempontok értékelése mellett nem ítélte eltúlzottnak. A jogsértés súlya és a felróhatóság mértéke mellett a felperes sérüléseit, azok gyógytartamát, a lágyrész-sérülésekhez társuló szövődményes gyulladást is figyelembe véve, a káridőponti ár- és értékviszonyok mellett a 800.000 forint sérelemdíjat alkalmasnak találta mind a sérelemdíj kompenzációs, mind pedig magánjogi büntetés funkciójának betöltésére. Arra helyesen utalt a felperes fellebbezésében, hogy sérelemdíj esetén a kármegosztás kizárt. Ettől függetlenül azonban a bíróságnak az esetleges károsulti közrehatást, mint a sérelemdíj mértéke kiható körülményt - hasonlóan a nem vagyoni kártérítéshez - értékelnie kell. Ennek viszont a perbeli esetben a másodfokú bíróságnak a közrehatás kérdésében elfoglalt - az elsőfokú bíróságtól eltérő - álláspontja miatt nem volt helye.

A vagyoni károk tekintetében a másodfokú bíróság mellőzte a Ptk.6:525.§ szerinti kármegosztást, és az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított, a felperest ért vagyoni károk teljes összegének megtérítésére kötelezte az alperest a Ptk.6:522.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés *a*) és *c*) pontja alapján. A megítélt sérelemdíj, valamint a vagyoni kártérítés után járó késedelmi kamat mértékét a Ptk.6:48.§ (2) bekezdésében írtak szerint pontosította.

Mindezek eljárásjogi következménye az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegének felemelése, amely magában foglalja a Pp.81.§ (2) bekezdése alapján figyelembe vett, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban IM rendelet) 2.§ (1) bekezdés *a*) pontja szerinti megbízási szerződésből eredő, de a (2) bekezdés alapján túlzott mértéke miatt mérsékelt összegű ügyvédi munkadíjat (a megítélt összeg 10%-a + ÁFA), valamint a felperes által előlegezett 55.900 forint szakértői díjat.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban a felperes pernyertes lett, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes köteles másodfokú perköltséget fizetni, amely a felperest képviselő ügyvéd munkadíját foglalja magában - mind a felperes, mind az alperes fellebbezése után számított, a megbízási szerződésből eredő, de túlzott mértéke miatt 5 %-a + ÁFA mértékre mérsékelt - 56.800 forint

összegben. Az illetékmentes alperes pervesztessége miatt a feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a bírósági eljárásban megállapítható költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14.§-a szerint.

Pécs, 2017. február 23.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró